

Архимандрит Јован о патријарху Павлу

Високопреподобни архимандрит Јован (Радосављевић), вишедеценијски сабрат и духовно чедо блаженопочившег патријарха Павла, љубазно је уступио *Винограду Господњем* део свог још необјављеног рукописа о својим сећањима на дане када се упознао и свој век провео са Гојком Стојчевићем, потоњим монахом, епископом рашко-призренским и Патријархом српским Павлом.

Октобра 1944. године, к нама у манастир Вујан дошао је теолог Гојко Стојчевић, који ће потом постати монах, епископ и, најзад, српски патријарх. Размишљајући и пишући о њему из тог времена, немогуће је да не споменем и нас који смо били са њим и да се не осврнем на онекоји су живели са њим.

Сећам се догађаја који је био и повод да посетим своје у Лелићу, док сам још био искушеник манастира Студенице, о Духовима 1944. године. Била је то последња борба Бугара и Немаца у том крају са партизанима, која је за нас и наш манастир могла бити судбоносна. Слична се борба пренела и на целу нашу земљу, па сам из Лелића одмах прешао у Вујан.

Негде половином октобра 1944. године, сви монаси и монахиње из овчарских манастира морали су да сместа напусте своје манастире и избегну у села и манастире иза Чачка и према Краљеву. То је био повод да Гојко Стојчевић, са намесником вујанским оцем Јулијаном, дође из Свете Тројице у Овчару к нама у Вујан. Од тада, ја сам сабрат са њима у Вујну, Благовештењу и манастиру Рачи код Бајине Баште...

...Када смо дошли у бању Трепчу, која је тада била у манастирској својини, старешина манастира отац Јустин рећи ће мени:

- Милисаве, врати се са Миливојем у манастир! Оставио сам у ниши подрума изнад врата нека манастирска акта и доста Недићевог новца. Узмите то и одмах се вратите!

- А шта да радимо ако су тамо дошли партизани? - упитах ја.

- Мислим да они тако брзо неће моћи доћи. Само пожурите!

Наш гост, теолог Гојко Стојчевић, кад виде да се ми враћамо, рече старешини:

- Пошто ја нисам доброг здравља, а идемо у непознато, ја бих се вратио у манастир, јер нисам добро са плућима и потребно ми је више мировања и одмора.

Тако смо се вратили у манастир сва тројица. Млади јеромонах Тимотеј, брат оца Јулијана, рећи ће тихо:

- Овај мора да је комуниста, док се тако лако враћа њима у руке, јер ће комунисти свакако брзо доћи у манастир.

Сви остали продужише из Трепче у Бресницу, а ми, бржим кораком, вратисмо се у манастир. Кад тамо — манастирска порта пуна партизанске војске.

Даљи боравак у манастиру Вујну

Вече је већ. Доста хладно. Јеромонах отац Јулијан у међувремену је дошао из манастирске парохије. Ратно је време, борбе су и непрестано се негде пуца и гине. Тако је отац Јулијан сваког дана или негде на опелу и сахрани или на парастосу. Срећа је његова што се за време рата није уопште бавио политиком, ни четничком ни партизанском, већ је као млад учио гимназију, у цркви служио и проповедао. Зато у парохији није имао никаквих неприлика ни од кога. Сви су га као мирног монаха, исправног на својој дужности, волели и поштовали.

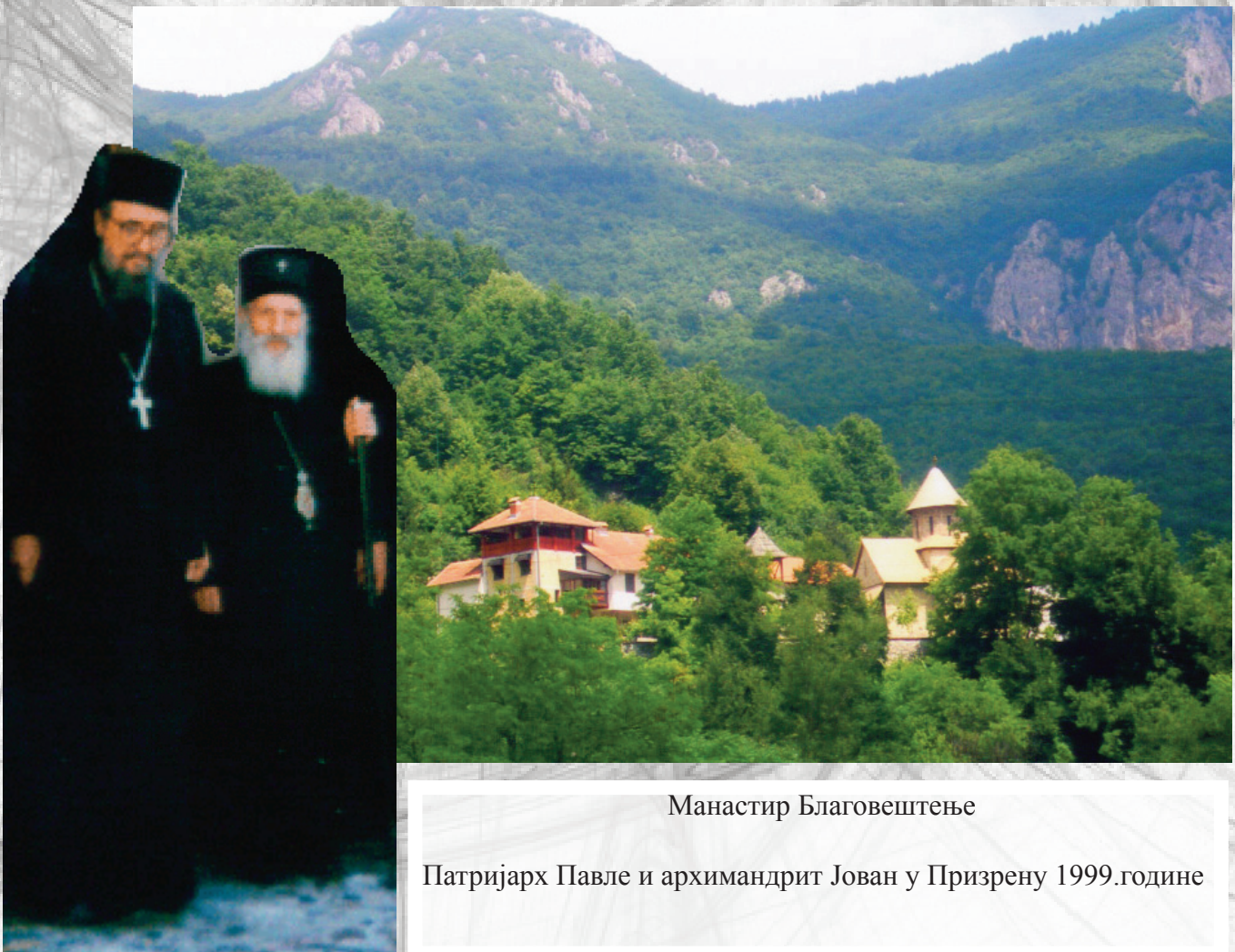
Мудри Гојко

Нашег теолога Гојка Стојчевића затекли смо у његовој соби где лежи и нешто чита. За његову болест плућа потребан му је мир и одмор. За све време наше бежаније он је најбоље прошао: лежао у постељи, молио се Богу и читао. Све тадашње војске су навраћале у манастир и он их је на неки начин, из постеле, готово сâм, дочекивао и испраћао. Причао нам је како му је Немац упао у собу и запитао за партизане и ко је он. На то му Гојко одговори да је плућни болесник и да не зна кога има напољу, а у конаку нема никога сем једне жене што ради у кухињи и једног грбавог старца. Шваба спази на прозору пола просфоре хлеба; очигледно гладан, зграби то, па побеже од болесника. Наиђу четници, исто тако, брзо га напуштају. Дошао одред партизана у манастир и заноћио.

- Један партизански војник, вели Гојко, уђе ноћу к мени у собу и, не питајући ништа, леже ми преко ногу. Ја му кажем: „Ама, човече, поломићеш ми тако ноге, видиш да сам болестан!” А он ће ми рећи: „Ћути ту, видиш какво је време!” - „Болестан сам од туберкулозе, поломићеш ми тако ноге”, рекох му ја. Кад он то чу, одмах скочи са кревета, уплашено мрмљајући: „Шта, туберкулоза?” Узе капут којим се био покрио и побеже.

Тако се Гојко, од свих нас, најмудрије снашао, иако је, истина, највише рескирао.

Уредништво *Винограда Господњег* топло благодари нашем драгом оцу Јовану на уступљеном делу рукописа.

Манастир Благовештење

Патријарх Павле и архимандрит Јован у Призрену 1999.године